

Kysymyksiä ja vastauksia porotalousvahinkojen korvaushausta

Hyrrä

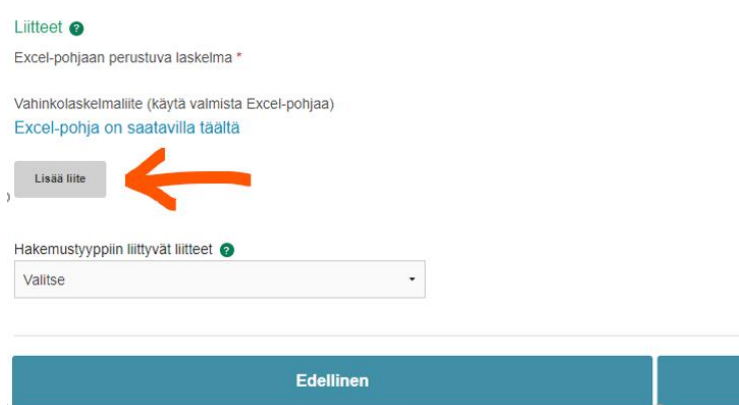
Muista tarkistaa, että olet täyttänyt Hyrrään oikean sähköpostiosoitteen. Tarkista myös Hyrrästä tai sähköpostistasi, onko sinulle tullut lisätietopyyntöjä.

K: Pystynkö tallentamaan Hyrrässä täytetyt tiedot ja jatkamaan hakemuksen tekemistä myöhemmin?

V: *Kyllä. Voit aloittaa täyttämään hakemusta Hyrrässä. Tallentamalla hakemuksen voit aina palata siihen myöhemmin ja jatkaa täyttämistä. Varmista kuitenkin, että olet lähettänyt hakemuksen ennen hakuajan päättymistä.*

K: Miksi Hyrrä ilmoittaa, että vahinkolaskentaliitettä ei ole liitetty, vaikka olen sen liittänyt?

V: *Varmista, että olet liittänyt vahinkolaskentaliitteen oikeasta kohdasta, eli liitteiden alavetovalikon yläpuolelta olevasta täpästä (alla olevassa kuvassa punainen nuoli osoittaa oikeaan kohtaan). Vahinkolaskentaliitettä ei saa lisätä alavetovalikosta kohtaan muu liite. Muut liitteet lisätään alavetovalikosta.*

K: Milloin saan ilmoituksen rahoitushakemuksen vireilletulosta?

V: *Hakemus tulee vireille, kun olet painanut lähetä-nappia. Näytöllä näkyy ilmoitus, että hakemus on lähetetty. Voit tarkistaa vielä Hyrrän hankkeet-osiosta, että hakemuksesi on jätetty. Tämä tarkoittaa, että hakemuksesi on tullut vireille Lapin ELY-keskukseen. Saat Hyrrässä ilmoittamaasi sähköpostiosoitteeseen erillisen ilmoituksen rahoitushakemuksen käsittelyyn ottamisesta, vasta kun ELY-keskus siirtää hakemuksen käsittelyyn*

Liitteet

K: Vaaditaanko kaikkien ruokakunnan osakkaiden pomun tuloslaskelmat liitteeksi, vai vain pääosakkaan eli hakijan tuloslaskelmat?

V: *Riittää, että hakemukseen liitetään vain hakijan tuloslaskelmat neljältä vuodelta.*

K: Tuleeko tuloslaskelmia toimittaa liitteenä, jos hakee korvausta ainoastaan menetetyistä poroista?

V: Kyllä. Päähakijan tulee aina toimittaa tuloslaskelmat.

K: Mikäli haen korvausta vain tuhoutuneista poroista, tuleeko minun liittää mukaan muiden korvauslajien liitteitä?

V: Jos haet korvausta vain tuhoutuneista poroista, ei tällöin tarvitse liittää mukaan lisäruokintakuluja tai eläinlääkintäkuluja koskevia tositteita. Tällöin liitteeksi riittävät vain vahinkolaskentaliite, päähakijan pomun tuloslaskelmat sekä mahdollinen valtakirja ja porokauppakirjat.

K: Tarvitseeko puolison valtakirjaa, jos puolisollla ei ole poroja mutta lapsilla on?

V: Ei tarvitse.

K: Tarvitseeko nyt täysi-ikäiseltä lapselta valtakirjaa, jos lapsi on ollut alaikäinen ennen 1.1.2020?

V: Valtakirja tulee toimittaa myös siinä tapauksessa, jos ruokakunnan osakas on ollut alaikäinen vielä tuhon aikaan, mutta nyt korvausta hakiessa on täysi-ikäinen. Ennen 1.1.2020 alaikäinen lapsi on ollut ruokakunnan osakas ja hänen osaltaan korvaukset haetaan osana ruokakunnan hakemusta.

K: Mitä tulee tehdä, jos hakemuksen lähetyksen jälkeen huomaan, että jokin liite unohtui?

V: Lapin ELY-keskus lähettää puuttuvasta liitteestä lisätietopyynnön Hyrrästä, jonka jälkeen pääset muokkaamaan hakemustasi ja liittämään tarvittavat liitteet. Jos täydennät hakemustasi ennen lisätietopyyntöä, voit olla yhteydessä käsittelijään tai lähettää puuttuvan liitteen kirjaamoon (kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi). Muista kirjoittaa viestin otsikkoon "porotalousvahingot" ja Hyrrästä saatava hankenumero.

Lisäruokintakulut

K: Korvataanko alv 24 %:sta ruokintakuluja?

V: Alv 24 %:sta huomioidaan rehuihin ja heiniin kohdistuva rahdin osuus, joista tulee olla laskut hakemuksen liitteenä.

K: Korvataanko ruokintaan kohdistuvat rahdit ja koneiden vuokratkulut?

V: Heiniin ja rehujen rahtikulut (Tarhaus- ja ruokinta alv 24 %) korvataan. Koneiden vuokratkuluja ei korvata.

K: Miksi polttoaineita ei hyväksytä ruokintakuluihin?

V: Poikkeukselliset lisäruokintakulut korvataan, jos ne ovat vähintään 1,5-kertaiset edellisen kolmen vuoden keskiarvoon verrattuna. Korvauksella on tarkoitus kattaa myös lisääntyneet polttoainekulut, vaikka niitä ei korvauksen laskennassa huomioida. Säästösten mukaan lisäruokintakulujen tulee lähtökohtaisesti kaksinkertaistua, jotta ne voidaan korvata. Tässä haussa kuitenkin korvataan lisäruokintakulut jo silloin kun ne ovat 1,5-kertaiset edellisen kolmen vuoden keskiarvoon verrattuna ja näin korvataan samalla myös mm. lisääntyneitä polttoainekuluja.

K: Kuuluuko lisääntynyt maastossa ajo lisäruokinnan vuoksi haettavaan kuluihin?

V: Ei kuulu. Poikkeukselliset lisäruokintakulut korvataan, jos ne ovat vähintään 1,5-kertaistuneet. Säädösten mukaan lisäruokintakulujen tulee lähtökohtaisesti kaksinkertaistua, jotta ne voidaan korvata. Tässä haussa kuitenkin korvataan lisäruokintakulut jo silloin kun ne ovat 1,5-kertaiset edellisen kolmen vuoden keskiarvoon verrattuna ja näin korvataan samalla myös mm. lisääntyneen maastossa ajon aiheuttamia kuluja.

K: Osa paliskunnista ostaa keväällä valmiiksi rehua seuraavan poroerotuskauden alkuun. Tämä vääristää tilannetta, jos osto on edellisen poronhoitovuoden aikana ja käyttö seuraavan poronhoitovuoden aikana.

V: Paliskunnan ruokintakulut huomioidaan vain, jos ne ovat 1,5-kertaistuneet. Kulut huomioidaan poronhoitovuosille, sen mukaan minä poronhoitovuonna ne on maksettu.

K: Millä tavoin paliskunnan ruokintakulut huomioidaan, silloin kun paliskunta on hankkinut lisäruoan ennen tuhoa, mutta tuhovuonna osakkaat itse?

V: Paliskunnan maksamien tuhovuoden lisäruokintakulujen tulee olla 1,5-kertaiset keskiarvoon verrattuna. Jos paliskunta ei ole maksanut tuhovuoden ruokintakuluja, ei edellisten vuoden ruokintakuluja voida jyvittää osakkaille.

K: Onko 50 % kasvu lisäruokintakuluissa ehdoton?

V: Raja on ehdoton. Ruokintakulujen on tullut lisääntyä vähintään 1,5-kertaisesti, jotta niistä voidaan maksaa korvausta. Rajassa ei ole tulkinnanvaraa. Vahinkolaskentaliite laskee tämän puolestasi.

K: Pitääkö lisäruokintakustannusten 1,5-kertaistumisen ehto täytyä, jotta tuhoutuneista poroista saa korvausta?

V: Ei tarvitse. Jokainen korvauslaji on toisistaan riippumaton. Korvausta voit hakea esimerkiksi vain poikkeuksellisista lisäruokintakuluista tai vain menetetyistä poroista. Myös useasta korvauslajista voit hakea korvausta.

K: Jos haen korvausta vain menetetyistä vasatuotosta, täytänkö hakemuksesta vain siihen liittyvät kohdat?

V: Täytä vahinkolaskentaliitteestä aina kohdat 1-5. Vahinkolaskentaliitteen kohdat 6-8 eivät ole pakollisia kaikille hakijoille. Korvauslajeista täytetään kohdat 9-13 vain siltä osin kuin haet korvausta. Täytä vasatuoton alenemista ja poikkeuksellisia lisäruokintakustannuksia koskevat kohdat, jos et ole varma, oletko oikeutettu korvaukseen. Vahinkolaskentaliite laskee automaattisesti, oletko oikeutettu korvaukseen sinulle syntyneiden lisäkustannusten tai menetysten perusteella. Täytetyt tiedot voi jättää liitteeseen, vaikka niiden perusteella ei korvausta saisikaan.

K: Jos olen unohtanut kirjata ruokinnan kuitin viime vuonna Pomuun ja kirjaan sen kuluvalle vuodelle, kuuluuko kulu kuitenkin tuhovuodelle?

V: Jos kulu on maksettu edellisen tuhovuoden (2019-2020) puolella, voidaan se ottaa huomioon 2019-2020 ruokintakuluna. Tästä tulee laittaa lasku ja maksukuitti hakemuksen liitteeksi.

K: Haen porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvausta ja minulle on myönnetty jo aikaisemmin alkutuotannon tukea eli ns. koronatukea lisäruokintaan (koronatilanteesta aiheutuneeseen poronlihan myynnin pysähtymiseen). Ruokakunnalla ruokintakustannukset ovat yli 50% korkeammat

normaalivuoteen verrattuna. Koronatukea hakiessa ilmoitin ruokintakulut ja ne ilmeisesti huomioitiin myös tukea myönnettäessä. Ilmoitanko lisäruokintakuluja nyt, hakiessani porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvausta?

V: Saatat olla oikeutettu porotalousvahinkoja koskevaan lisäruokintakorvaukseen, vaikka oletkin saanut jo nk. koronatukea lisäruokintaan. Jos sinulle on aiheutunut tuhosta johtuvia lisäruokintakuluja, kannattaa ne kirjata vahinkolaskentaliitteelle. Kirjaamalla kulut selviää, oletko oikeutettu korvaukseen. Jos olet, tulee vahinkolaskentaliitteelle ja Hyrrään merkitä myös saamasi nk. koronatuki. Mahdollinen koronatuki vähennetään tästä porotalousvahinkoja koskevasta lisäruokintakulukorvauksesta.

Maksu

K: Onko ruokakunnan korvausten määrä enintään 20 000 €?

V: Vasatuoton alenemisesta, poikkeuksellisista lisäruokintakuluista ja eläinlääkintäkuluista korvausmäärä omavastuuosuuden jälkeen per ruokakunta on enintään 20 000 euroa. Menetetyistä poroista ja tulonmenetyksistä maksettavassa korvauksessa ei ole ylärajaa.

Menetetyt porot/kuolleet porot

K: Mikä on korvaussumma tuhoutuneesta porosta? Tarkoitan vahinkolaskentaliitteen kohdan 9 korvausta menetetyistä poroista.

V: Korvaussumma määräytyy riistavahinkolain 105/2009 13 §:n mukaisesti Maaseutuviraston (nyk. Ruokaviraston) määräyksellä 20/16. Korvaus on 1,5 kertaa poron käypä arvo. Korvaussummat vaihtelevat porolajeittain.

K: Jos haen korvausta kuolleista poroista, tarkastellaanko tällöin poronhoitovuoden 2019-2020 ja poronhoitovuoden 2020-2021 lukuporojen määrää?

V: Varmista paliskunnastasi, käytätkö vertailuvuotena poronhoitovuoden 2019-2020 vai poronhoitovuoden 2018-2019 lukuja. Lukuja ennen tuhoa verrataan poronhoitovuoden 2020-2021 lukuihin. Vahinkolaskentaliite laskee menehtyneiden porojen määrän ko. lukujen perusteella.

K: Huomioidaanko poroluetteloon kuolleeksi tuhoutuneeksi kirjatut porot laskelmassa?

V: Vahinkolaskentaliite huomioi tuhoutuneet porot laskennassa. Liikenne- ja petovahinkoporot sekä muusta kuin korvaukseen oikeuttavasta syystä tuhoutuneet porot vähennetään laskennassa ja jäljelle jäävät tuhoutuneet kuuluvat korvauksen piiriin. Talven 2019-2020 takia tuhoutuneita ei ilmoiteta erikseen.

K: Jos haen korvausta poroluettelon 2018-2019 mukaan, mihin lisään poronhoitovuoden 2019-2020 elovasat?

V: Poronhoitovuoden 2019-2020 elovasoja ei ilmoiteta. Poronhoitovuodelta 2019-2020 otetaan huomioon mahdolliset eloporojen myynnit tai ostot (vieropaliskunnista) sekä liikenne- ja petovahinkoporot ja mahdolliset muut muusta kuin korvaukseen oikeuttavasta syystä tuhoutuneet.

K: Jos minulla olisi ollut poronhoitovuotena 2019-2020 100 eloporoa, joista 50 poroa kuoli muulla tavoin kuin auton alle ja pedon tappamiksi ja lopullinen eloluku poronhoitovuodelta 2019-2020 olisi 50 poroa. Poronhoitovuotena 2020-2021 en teurasta yhtään poroa ja lisäksi metsästä on löytynyt 3 edellisen vuoden lukematonta poroa. Tämän jälkeen poronhoitovuoden 2020-2021 lukuporojen määrä on isompi kuin tuohivuoden eloluku. Saanko tällöin korvausta?

V: Täytä vahinkolaskentaliite tarkoilla tiedoilla. Menehtyneiden porojen määrä osoitetaan laskennalla, jossa otetaan huomioon tarvittavat asiat. Täytä vahinkolaskentaliite yhteistyössä paliskuntasi kanssa.

K: Miksi Excelliin tulee paliskunnan ulkopuolelta ostetut? Mihin kohtaan tulevat paliskunnan sisäiset kaupat tulee?

V: Ulkopuolelta ostetut porot tulee eritellä laskennassa porolajeittain. Vahinkolaskentaliite huomioi ulkopuoliset ostot laskennassa. Paliskunnan sisällä tehdyt porokaupat tulee huomioida suoraan poromäärätiedoissa, jos ne eivät näy poroluetteloissa. Esimerkiksi ostetut vaatimet lisätään vertailuvuosille omaan vaadinmäärään.

K: Moni paliskunta myy huutokaupalla mahdolliset poronsa paliskuntansa osakkaille. Miten nämä porot huomioidaan laskelmissa?

V: Jos olet ostanut huutokaupassa poroja poronhoitovuonna 2020-2021, tulee nämä vähentää omasta poromäärästä. Paliskunta toimittaa todistuksen ostetuista poroista porolajeittain.

K: Jos poronomistaja on myynyt osan poroista toiselle poronomistajalle, miten näiden porojen ruokintakulut ja vasat voidaan huomioida?

V: Myyty poromäärä tulee suhteuttaa koko porokarjaan ja myydyn karjan osalta vasojen määrää tulee vähentää vertailuvuosien osalta. Ostaja lisää ostamansa porokarjan suhteessa vasamäärän ko. vuosille. Ruokintakuluissa ostoja ja myyntejä ei huomioida.

K: Jos täydennän hakemusta, siirtyy hakemuksen käsittely 2 kk. Entä jos joudun täydentämään hakemusta vielä uudestaan? Tuleeko myös silloin lisää käsittelyaikaa 2 kk?

V: Käsittelyaika pitenee vain kerran kaksi kuukautta. Jotta hakemukset saadaan käsiteltyä mahdollisimman sujuvasti, suosittelimme, että teet hakemuksen mahdollisimman tarkasti ja lähetät kaikki liitteet jo hakemuksen lähettämisen yhteydessä.

K: Olen ostanut poronhoitovuonna 2019-2020 paliskunnan toiselta osakkaalta koko porokarjan. Ostetut porot ovat paliskunnan vahvistetussa poroluvussa mukana. Pitääkö minun huomioida jotenkin kyseinen porokauppa porotalousvahinkojen haussa? Toki olen kirjoittanut kaupasta porokauppa-kohtaan. Pitääkö taulukossa olevia lukuja muuttaa?

V: Jos kaupat näkyvät poronhoitovuoden 2019-2020 luettelossa, ei sinun tarvitse muuttaa mitään lukuja. Korvausta haetaan siis vahvistettujen lukujen mukaan. Vasahävikin laskennassa ostetun porokarjan vasat tulee huomioida vertailuvuosille. Porokaupakirjat tulee toimittaa hakemuksen liitteenä.

Ruokakunta

K: Avoparilla on yhteinen lapsi, lisäksi toisella puolisolla on alaikäisiä lapsia edellisestä liitosta. Heillä kaikilla on poroja. Luetaanko edellisen liiton lapset hakijan ruokakuntaan?

V: *Edellisen liiton lapset kuuluvat tällöin hakijan ruokakuntaan.*

Yliluku

K: Miksi paliskunnan yliluku vaikuttaa yksittäisen poromiehen kokemiin tappioihin, esim. lisääntyneisiin ruokintakuluihin?

V: *Valtioneuvoston asetuksen 656/2016 1 §:n mukaan "Tuhona ei kuitenkaan pidetä sellaisia 1 momentissa tarkoitetuista olosuhteiden muutoksista aiheutuneita haittavaikutuksia, jotka esiintyvät maa- ja metsätalousministeriön poronhoitolain (848/1990) 21 §:n 1 momentin nojalla määräämän suurimman sallitun eloporomäärän useana vahinkotapahdumaa edeltäneenä vuonna ylittäneessä paliskunnassa".*

Asetuksen kirjaukseen perustuen korvausta ei voida maksaa lainkaan edellä mainittujen paliskuntien osakkaille.

K: Vaikuttaako edellisen vuoden yliluku tämän päivän hakemukseen, jos se on normaali tänään?

V: *Valtioneuvoston asetusta 656/2016 koskevassa muistiossa mainitaan yliluvusta seuraavaa: Käytännössä tällöin tarkasteltaisiin kolmen vahinkovuotta edeltäneen vuoden tilannetta. Jos jokaisena vuonna on ylitetty suurin sallittu poromäärä tai suurimman sallitun poromäärän ylityksen keskiarvo on vähintään kolme prosenttia, korvausta ei myönnettäisi. Laitumen kantokykyyn nähden liian suuret poromäärät aiheuttavat laitumien kulumista ja vaikeuttavat siten porojen ravinnonsaantia, mikä puolestaan heikentää porojen terveyttä ja kuntoa. Tämän vuoksi ei ole tarkoituksenmukaista, että korvauksiin aiheuttavaksi tuhoksi hyväksytään tilanne, jossa paliskunta itse omalla toiminnallaan on edesauttanut laidunten ja porojen heikkenemistä.*

Näin ollen, yliluvussa tarkastellaan tuhoa edeltävän kolmen vuoden keskiarvoa. Jos paliskunta on keskiarvon perusteella ollut tuhoa ennen yliluvussa, eivät paliskunnan osakkaat ole tällöin oikeutettuja saamaan tätä korvausta.